

Говедарство

Проф. д-р Сретен АНДОНОВ
Асис. м-р Александар УЗУНОВ

Предмет: Основи на сточарско производство
Материјал: www.fznh.ukim.edu.mk/stocarstvo

Предавање бр.9

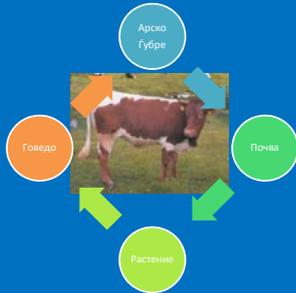

Вовед

✓ Улога на говедата во природата

Биолошки карактеристики 1

- ✓ Општи карактеристики
  - крупен и буен раст
  - слаба подвижност
  - стадно поведение
  - нема секачи и очњаџи на горната вилица

Биолошки карактеристики 2

- ✓ Специфични карактеристики
  - преживар
  - во главно унипарно животно
  - полиестрично (21 ден)
  - изразита развиеност на млечната жлезда
  - хиерархиско однесување
    - приплодниците врз плоткињите
    - постари врз помлади

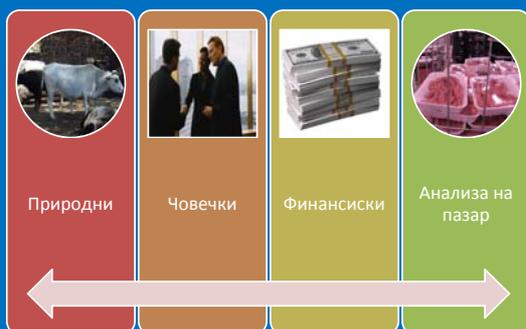

Предуслови

Природни ресурси

- ✓ Почвени ресурси
  - Регион, пасишта, извори на кабата храна
- ✓ Клима
  - Температурни разлики, врнежи, ветрови
- ✓ Вода
  - Обезбеноост со вода

Човечки ресурси

- ✓ Предзнаења
- ✓ Афинитети
- ✓ Социолошко ниво

Финансиски можност

- ✓ Сопствени извори
- ✓ Кредити
- ✓ Кооперантски односи

Анализа на пазарот

- ? Кој пазар
  - Локален, регионален, глобален
- ? Какви производи?
  - сировини за натамошна преработка
  - финални производи
    1. Месо
    2. Млеко
    3. Кожа
    4. Арско ѓубре
    5. Работна слия

Производни системи

Систем	Капитал	Работна сила	Број на грла	Почва	Производ	Профит
Интензивен	+++	+++	+	++	+++	+++
Екстензивен	+	+	+++	+++	+	+/-
Полу-интензивен	++	++	++	++	++	++

Производен правец месо - 1

- ✓ Производство на месо
  - 25 % од светското производство на месо
  - ценет производ
  - свежо и преработки
  - рандман 35 - 70 %

Производен правец месо - 2

- ✓ Системи
  - Интензивно гоњење
    - целосно шталско држење
    - брз прираст
    - концентрати со многу малку кабаста храна
    - високо специјализирани раси
    - добро искористување на храната (коверзија)

Производен правец месо - 3

❖ Екстензивно гоење т.н. систем
крава – теле

- искористување на тревници и пасишта
- дохранување со концентрат
- спор прираст
- екстензивни раси
- предности во планински региони

Производен правец месо - 4

- ❖ Специфичности
  - се цени бојата на месото, застапеноста на масти и интрамускулна маст
  - заради поголемо искористување на животните унапредувањето е кон покрупни генетски типови
  - брзина на прираст, потрошена храна, финална жива маса, кланичен квалитет, застапеност на мускулно ткиво во трупот (рандман)

Производен правец млеко - 1

❖ Производство на млеко

1. 91 % од светското производство на млеко
2. хемиски најблиску до хуманото
3. свежо и преработки

Производен правец млеко - 2

❖ Системи

- Интензивен шталски – високо продуктивни грла
- Полу интензивен – комбинирани раси

Производен правец млеко - 3

❖ Специфичности

1. млекото пред се биолошки е наменето за исхрана на подмладокот
2. активен процес на формирање во алвеолите од материите во крвта
3. исхрана на основа на кабасти крми

Производен правец млеко - 4

• Лактациска крива

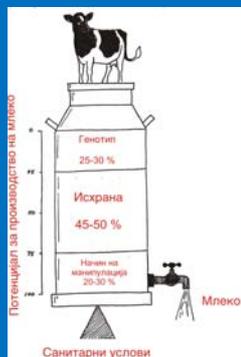

Производен правец млеко - 5

- Влијанија врз млечноста
